

ประสับการณ์การวิจัยเพรียบผลของโปรแกรมสุขภาพ ต่อส่งผลกระทบทางกายภาพผู้สูงวัยของประเทศไทยและญี่ปุ่น

สุจินดา จารุพัฒน์ มาธุโว* สุวัลักษณ์ แซยเซม* วรรณฯ สนองเดช*
ธุชา ภูพูลย์* โคง เทราชาวา** สิริพร ศศิเมทนกุล***

กว่าทศวรรษที่ผ่านมา นโยบายสุขภาพของประเทศไทย มีความซัดเจนในเรื่องของการสร้างสุขภาพให้เกิดขึ้น และ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, WHO) เป็นองค์กรสำคัญ มีการร่วมลงมติเชิงนโยบาย ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ณ ประเทศแคนาดา ได้ประกาศกฎบัตรอุดตดาวา เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ผลักดันนโยบายนี้ผ่านประเทศสมาชิก ทำให้เกิดผลลัพธ์ในการสร้างเสริมสุขภาพ โดยมีแผนการทำงานซัดเจน ในกระบวนการมีการติดตามเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 2008 โครงการที่เกิดขึ้นในประเทศไทยจะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ภายใต้รัฐบาลของประเทศไทยนั้นๆ การสนับสนุนมาอย่างต่อเนื่องภายใต้โครงการเสริมสร้างสุขภาพ หรือภายใต้ระบบบริการสุขภาพ หรืองานวิจัยต่างๆ พยาบาล เป็นวิชาชีพที่มีบทบาทในการพัฒนาระบบสุขภาพและให้บริการสุขภาพแก่ประชาชน โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ วิชาชีพการพยาบาลและพดุงครรภ์ มีทักษะที่สำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพเพื่อให้เกิดสุขภาพทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน และสังคม การลดเหตุปัจจัยพุติกรรมสุขภาวะที่ไม่เหมาะสม จัดกิจกรรมการบังกันภาวะเรื้อรัง โดยการดัดกรองกลุ่มเสี่ยง การสร้างจิตสำนึกให้กับผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับคำปรึกษาแนะนำ และฝึกปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพของตนเอง ลดพฤติกรรมเสี่ยง สุขภาพและลดภาวะเรื้อรัง ผู้มีสุขภาพมีองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ สภาพทางร่างกาย ภาวะโภชนาการ สุขอนิสัย ภาวะทางจิตใจ ลักษณะทางกายภาพ

และอารมณ์ โดยมีคำกล่าวไว้ว่า การที่บุคคลจะมีสุขภาพดี ลดชีวิตเฉลี่ยได้นั้น ต้องเป็นบุคคลที่มีร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ด้วย การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสมมติภาพทางกายที่หมายถึงความสามารถของบุคคล ในอันที่จะใช้ระบบต่างๆ ของร่างกายประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งความสามารถทางร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือได้อย่างหนักติดต่อกัน โดยไม่แสดงอาการเหนื่อยหอบให้ปรากฏและสามารถพื้นด้วยสภาพปกติได้ในเวลาอันรวดเร็ว องค์ประกอบของสมรรถภาพทางกาย ตามที่ WHO ได้เสนอไว้ 1) ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ 2) ความทนทาน แบ่งได้เป็น ๒ ด้าน ความทนทานของกล้ามเนื้อเฉพาะที่ และความทนทานของระบบไหลเวียนหายใจ 3) ความเร็วของกล้ามเนื้อและปฏิกิริยาตอบสนอง 4) กล้ามเนื้อมีพลังและอำนาจการบังคับตัวดี 5) ความยืดหยุ่นตัว ของข้อต่อต่อไป 6) มีความคล่องแคล่วว่องไว 7) มีความสามารถในการทรงตัวดี ได้แก่ การทรงตัวขณะที่ร่างกายอยู่กับที่และการทรงตัวขณะที่ร่างกายเคลื่อนที่ 8) การทำงานประสานกันระหว่างประสาทกับกล้ามเนื้อ (Neuromuscular coordination)

การสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายที่ดีควรสอนคล้องกับความต้องการของบุคคล กลุ่ม ชุมชน และสังคม การออกกำลังกายเป็นการทำให้อ้วนต่างๆ ของร่างกายมีประสิทธิภาพในการทำหน้าที่สูงและมีการประสานงานกันของระบบหัวใจ การไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อ

* โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

** Faculty of Medicine Shinshu University Japan *** สำนักวิชาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อ ระบบอาหารและการขับถ่าย มีภูมิคุ้มกันทางเดิน นอกจากนั้นทำให้รู้ปร่างทรวดทรงดี การทรงตัวดี มีบุคลิกภาพ และมีสุขภาพจิต สามารถเชื่อมกับสถานการณ์ที่สร้างความกดดันทางอารมณ์ โปรแกรมการฝึกที่ดีควรคำนึงถึง ความถี่ในการฝึก ปริมาณและประเภทของ การออกกำลังกาย การบริโภคอาหาร การพักผ่อน อุปนิสัยในชีวิตประจำวันและธรรมชาติของผู้เข้าร่วมโปรแกรมด้วยการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุให้มีความแข็งแรงทั้งสมรรถภาพทางกาย ทางจิต ทางสังคมและสติปัญญา โดยเน้นกระบวนการกลุ่มและการมีส่วนร่วมของชุมชนศาลาฯ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ได้ระหว่างนักเรียนพุฒิกรรม สร้างเสริมสุขภาพที่มีผลต่อสุขภาพองค์รวม มีหน่วยงานบริการสุขภาพได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล บ้านสามัคคี นอกจากนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้การสนับสนุนการพัฒนาสุขภาพ พยาบาลทำงานแบบสหวิชาชีพ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประยุกต์งานเวชศาสตร์ การกีฬา ในการประเมินภาวะสุขภาพ นำมาร่วมแผนดำเนินโครงการ และการประเมินผล ครั้งนี้ผู้ดำเนินโครงการได้ประสานงานกับประธานและกรรมการชุมชนผู้สูงอายุ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านสามัคคี ตำบลศาลาฯ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และศึกษาสถานการณ์ปัญหาการดำเนินชีวิต ซึ่งรวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ออกกำลังกายเลือกการออกกำลังกายประเภทใด เป้าหมายหลักและความสำเร็จของกิจกรรม พบว่า มีผู้มาเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนที่จัดทุกเดือน จำนวน 80 คน จากสมาชิกทั้งสิ้น 500 คน ได้ดำเนินกิจกรรมการบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความรู้ ประโยชน์ และผลของการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬาเป็นอย่างไร ช่วยทำให้เกิดความสมมุติที่ต้องร่วงกายและจิตใจ ซึ่งนอกจากจะเป็นการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญ อยากเข้าร่วมกิจกรรมแล้วยังทำให้ปฏิบัติหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่อไป แรมจุงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายมีแตกต่างกัน ข้อจำกัด สภาพลิ้ง เวดล้อมและเหตุผลเฉพาะตัว พบว่าการเลือกออกกำลังกายจะเกิดขึ้นใน 6 เดือนแรก จากสาเหตุปัจจัย 1) ความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ 2) การอยู่ร่วมกับคนอื่น พบประเพื่อนผู้ดูแล 3) เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือทีม 4) สุขภาพและความแข็งแรง ได้แก่ มีรู้ปร่าง ทรวดทรง และความแข็งแรง 5) การแข่งขัน ได้แก่ ความตื่นเต้น การทดสอบเพื่อแสดงทักษะ 6) ความสนุกสนานจากกิจกรรม การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม การเตรียมพื้นที่ออกกำลังกาย ในลิ้งเวดล้อมที่ดี

และบรรยายภาคของสังคม ละดวก และการเสริมแรงหรือการกระตุ้นให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ จัดแข่งขันให้รางวัล จัดอันดับความสามารถ การใช้คอมพิวเตอร์และโทรศัพท์ สมรรถภาพ เป็นการนำไปปฏิบัติในการทำให้โครงสร้างสุขภาพด้านการออกกำลังกายประสบผลสำเร็จ

การเตรียมการและให้คำแนะนำก่อนการทดสอบ ผู้ดำเนินโครงการได้จัดการฝึกอบรมวิธีการทดสอบ โดยนักวิทยาศาสตร์การกีฬา และมีการเตรียมมาตรฐานสัมคราชารณ์สุขประจำหมู่บ้านเป็นผู้ช่วยผู้ทดสอบรับการฝึกฝนวิธีการทดสอบ แต่ละวิธีและปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้องก่อนที่จะให้บริการทดสอบจริง ใบแสดงความยินยอม อาจไม่จำเป็นสำหรับการดำเนินโครงการตามปกติทั่วไป ในการศึกษาครั้งนี้ผ่านคณะกรรมการจัดอบรมการศึกษาวิจัยในมนุษย์ คณะแพทยศาสตร์ ร.พ. รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีการอธิบายถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องการทดสอบ การเตรียมการช่วยเหลือปฐมพยาบาล ถึงแม้การทดสอบนี้ค่อนข้างปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุที่ว่าไปในชุมชน มีการคัดกรองโดยการสัมภาษณ์ ข้อยกเว้นได้แก่ ผู้สูงอายุที่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ไม่ให้ออกกำลังกายเพราปัญหาทางการแพทย์มีภาวะหัวใจวาย ปัจจุบันมีอาการปวดซื้อ เจ็บหน้าอก วิงเวียน หรือมีอาการแน่นหน้าอกรห่วงออกกำลังกาย มีภาวะความดันโลหิตสูงที่ควบคุมยังไม่ได้ (มากกว่า 160 / 100 มิลลิเมตรปรอท) มีประวัติเข้ารับการผ่าตัดที่บริเวณช่องท้อง หรือกระดูกลันหลัง ก่อนการเข้ารับการทดสอบ 3 เดือน ให้คำแนะนำแก่ผู้รับการทดสอบก่อนการทดสอบเพื่อให้ผู้รับการทดสอบได้แสดงออกถึงสมรรถภาพอย่างปลอดภัย แนะนำให้ผู้สูงอายุหลีกเลี่ยงการออกแรง/ออกกำลังระดับรุนแรงหรือหนัก 1-2 วัน ก่อนการทดสอบหลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ มากเกินไปหรือดื่มในระยะ 24 ชั่วโมงก่อนทดสอบ รับประทานอาหารเบาๆ 1 ชั่วโมง รวมใส่เลือดผ้าที่เหมาะสมไม่คั่บ และลิ้นรองเท้าที่ดี อุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมินควรเตรียมก่อนการประเมิน ได้แก่ นาฬิกาจับเวลา เครื่องชั่ง เทปการ量เมตร (ยาวมากกว่า 20 เมตร) รายจราจรขนาดเล็กหรือ Corn colour ตัวไม้หรือตะเกียงหนังยางวงเพื่อใช้บันทึกจำนวนรอบของการเดิน 6 นาที สายวัด血压 150 ซม. ไม้บรรทัดยาว 18 นิ้ว ดินสอ / ปากกา / ป้ายชื่อติดอก/ แฟ้มใส่แบบบันทึก ป้ายบอกสถานที่ทดสอบแต่ละจุด เตรียมแบบบันทึกข้อมูลสำหรับบันทึกผลที่วัดได้จากการทดสอบให้พร้อมก่อนวันทดสอบ สำหรับช่องข้อคิดเห็นนั้น ใช้บันทึกกรณีที่ไม่สามารถทดสอบได้ตามกระบวนการปกติหรือเบี่ยงเบนไป ทั้งนี้ไม่

จำเป็นต้องนำไปเบรี่ยบเทียบกับค่าปกติ แต่ใช้เบรี่ยบเทียบกับการทดสอบครั้งต่อไปของคนนั้น

สำหรับการทดสอบเดิน 6 นาที (6 Minute walk test) วัดถุประลังค์เพื่อประเมินความอดทนเป็นส่วนสำคัญมากต่อความสามารถในการเดินให้ได้ระยะทาง การขึ้นบันได และการเดินออกไปจับจ่ายซื้อของ ชมทัศนียภาพเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

การจัดสถานที่ทดสอบวัดระยะทางเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ความยาวโดยรอบ 50 เมตร (ยาว 20 เมตรกว้าง 5 เมตร) วางกรวยไว้ด้านในตามมุมนั้น 4 จุด ทำเครื่องหมายบอกระยะทางทุกๆ 5 เมตร โดยใช้เทปกาวาติดกับพื้น เมื่อผู้ถูกทดสอบเดินครบ 6 นาทีให้ซอยเท้าอยู่กับที่ให้ชั่ลงลักษณะว่า เพื่อผ่อนหยุดระยะทางที่เดินได้เท่ากับ แล้วจึงนับจำนวนรอบคูณด้วย 50 เมตร บวกกับระยะทางที่เดินได้ไม่ครบรอบ โดยดูจากเครื่องหมายแสดง ข้อแนะนำความปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่ที่จะใช้ทดสอบการเดินต้องเรียบและต้องไม่ลื่น จัดเก้าอี้วางไว้ด้านนอกของเส้นทางเดิน หยุดทดสอบเมื่อเห็นผู้รับการทดสอบแสดงอาการของการใช้กำลังมากเกินไป เกณฑ์ประเมินเลี่ยง เดินได้ระยะทางน้อยกว่า 320 เมตร ทั้งในเพศหญิงและเพศชายถือว่าอยู่ในเกณฑ์เลี่ยง การวัดส่วนสูง น้ำหนัก ในแบบบันทึกข้อมูลและประเมินการค่าดัชนีมวลกาย โดยดูจากแผ่นตารางดัชนีมวลกายหรือคำนวนโดยน้ำหนักเป็นกิโลกรัมหารด้วยความสูงเป็นเมตรยกกำลังสอง การแปลผล นำค่าทดสอบที่บันทึกไว้ของแต่ละการทดสอบไปเบรี่ยบเทียบกับค่าปกติ สำหรับค่าดัชนีมวลกายและรอบเอว โดยทั้งในเพศชาย และเพศหญิง ถ้ามีค่าดัชนีมวลกายเท่ากับหรือมากกว่า 23 กิโลกรัม ต่ตารางเมตร ถือว่าน้ำหนักเกิน และมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นแล้ว และหากมีรอบเอวเท่ากับหรือมากกว่า 90 ซม. สำหรับเพศชาย และเท่ากับหรือมากกว่า 80 ซม. สำหรับเพศหญิง ถือว่า อ้วนลงพุงและมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

ดำเนินกิจกรรม วันที่ 30 เมษายน 2554 ผลการดำเนินการ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 75 คน อายุระหว่าง 60-85 ปี (อายุเฉลี่ย 69.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.978) เพศชาย 18 คน (ร้อยละ 24) เพศหญิง 57 คน (ร้อยละ 76) สถานภาพ สมรส 32 คน (ร้อยละ 42.7) โสด 6 คน (ร้อยละ 8.0) หย่า/หม้าย 37 คน (ร้อยละ 49.3) นับถือศาสนาพุทธ 75 คน (ร้อยละ 100) ระดับการศึกษาสูงสุด ไม่ได้เรียน 5 คน (ร้อยละ 6.7) ประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 43 คน (ร้อยละ 57.3) มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 5 คน (ร้อยละ 6.7) มัธยมศึกษาปีที่ 4-5 จำนวน 8 คน (ร้อยละ 10.7) ประถม-

มีนบัตรวิชาชีพ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 6.7) บริณญาตรี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 10.7) สูงกว่าบริณญาตรี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.3) อาชีพเกษตรกรรม 3 คน (ร้อยละ 4.1) เกษตรฯราชการ 14 คน (ร้อยละ 19.2) แม่บ้าน 30 คน (ร้อยละ 41.1) รับจ้าง 15 คน (ร้อยละ 20.5) ไม่มีโรคประจำตัว 27 คน (ร้อยละ 36.0) มีภาวะเรื้อรัง ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง ไม่ออกกำลังกาย 5 คน (ร้อยละ 7.1) ออกกำลังกาย 70 คน (ร้อยละ 92.9) โดยทำกิจกรรม 33 คน (ร้อยละ 44) เดินเร็ว 24 คน (ร้อยละ 32) รำไม้พลอง และไทเก๊ก ดัชนีมวลกาย ปกติ 26 คน (ร้อยละ 26.7) น้ำหนักเกิน 33 คน (ร้อยละ 44) อ้วน 9 คน (ร้อยละ 11.8) และผอม 2 คน (ร้อยละ 2.7) ผลการสมรรถภาพทางกาย โดยเดิน 6 นาที ผ่าน 37 คน ไม่ผ่าน 38 คน แรงบีบเมือ ปกติ 35 คน (ร้อยละ 43) น้อยกว่าปกติ 40 คน (ร้อยละ 57.0) ความอ่อนตัว ผ่าน 20 คน (ร้อยละ 33) ไม่ผ่าน 55 คน (ร้อยละ 67) เดิน 10 เมตร ผ่าน 20 คน (ร้อยละ 33) ไม่ผ่าน 55 คน (ร้อยละ 67) ผลการประเมินการเคลื่อนไหวโดยวัดจำนวนก้าวต่อวัน กระจำบะกระเจง 3 คน (ร้อยละ 3.9) พอกสมควร 3 คน (ร้อยละ 3.9) เคลื่อนไหวน้อย 23 คน (ร้อยละ 30.7) ไม่ค่อยเคลื่อนไหว 34 (ร้อยละ 45.3) ผู้ดำเนินโครงการได้นำเสนอข้อมูลทั้งหมดให้กรรมการ สมาชิกชุมชน แกนนำภาคประชาชนได้แก่ อสม. ผู้นำออกกำลังกายและรพ.สต.บ้านสาลวัน ในการประชุมเดือนกรกฎาคม ที่ประเสนอการให้ความรู้และจูงใจให้สมาชิกมาร่วมกิจกรรมและออกกำลังกายผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยได้รับความร่วมมือจาก Shishu University Japan จัดทำ <http://www.nwu.or.jp> เพื่อให้สมาชิกสามารถศึกษาความรู้และประเมินตนเองผ่านสื่อ และเพื่อกระตุ้นให้สมาชิกมีกิจกรรมทางกายโดยใช้สื่อวิดีทัศน์ ผู้ดำเนินโครงการผลิตสื่อการเดินออกกำลังกาย เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สมาชิกชุมชนส่วนหนึ่งมีความสนใจ ไม่ต้องลงทุนอุปกรณ์การกีฬา ค่าใช้จ่ายน้อยและเริ่มปฏิบัติได้ทันทีที่ต้องการ เตรียมความพร้อมในการเดิน ควรเลือกสถานที่ที่ปลอดภัยต่อการเดิน และไม่ควรรวมใส่เครื่องประดับที่มีค่า การมีเพื่อนเดินจะช่วยให้คุณรู้สึกสนุกสนานกับการเดินเพิ่มขึ้น รวมไปถึงผ้าที่ระบายอากาศได้จะทำให้รู้สึกสบายตัว และความหนาของผ้าควรเหมาะสมกับสภาพอากาศ รวมไปถึงรองเท้าที่มีพื้นหนาและยืดหยุ่นได้ เพราะจะช่วยรองรับเท้าและลดแรงกระแทก ซึ่งรองเท้าสำหรับวิ่งจะเป็นรองเท้าที่ดีที่สุดสำหรับการเดิน ก่อนและกล่าวการเดินควรยืดเหยียดกล้ามเนื้อที่จำเป็น ให้แบ่งการเดินออกเป็น 3 ช่วง คือ

1. ช่วงอบอุ่นร่างกาย เดินชา ๆ 5 นาทีและยืดเหยียดกล้ามเนื้อ

2. ช่วงเดินเร็ว ในลับดาห์แรก เดินเร็วประมาณ 5 นาที และเพิ่มช่วงเวลาการเดินเร็วอีก 2-3 นาที ในแต่ละลับดาห์ จนถึงเป้าหมายที่ต้องการ

3. ช่วงผ่อนหยุด ก่อนจะหยุดให้ลดความเร็วลงเป็นการเดินชาๆ ประมาณ 3-5 นาที แล้วตามด้วยยืดเหยียดอีกครั้ง เพื่อลดอาการปวด/เมื่อย และให้เลือดไหลเวียนได้ดี

เทคนิคการเดิน เมื่อเตรียมตัวก่อนการเดินแล้ว ตอนนี้ก็มาถึงขั้นตอนที่สอง เทคนิคการเดินที่ให้ได้กับการเดินทุกประเภท ทั้งเดินบนถนน ทางเท้า หรือลู่วิ่ง เราชาระได้เรียนรู้ตั้งแต่ท่วงท่าการเดิน การเคลื่อนไหวแขน ขา ซึ่งเทคนิคเหล่านี้จะช่วยให้ การเดินมีประสิทธิภาพมากขึ้น ท่วงท่าในการเดิน การจัดลำตัว เป็นสิ่งสำคัญ ที่ทำให้เดินสบาย การมีท่วงท่าที่ดีจะทำให้หายใจได้ลึกและไม่มีอาการปวดหลัง และทำเดินที่เหมาะสม คือ ลำตัวตั้งตรง ยืดตัวให้เต็มที่ ไม่งอหลัง ไม่โน้มตัวไปด้านหน้าหรือเออนไปด้านหลัง เพราะจะทำให้กล้ามเนื้อหลังปวดดึงตามมองตรงไปข้างหน้า ระยะสายตาประมาณ 20 เมตรหน้าชิด คงขนาดกับพื้น ช่วยลดการปวดดึงที่คอและหลังยกให้เหลี่ยมและปล่อยลงตามสมัย ไม่ห่อไหล่ ให้ไหล่ผายออกค่อนไปข้างหลังแม้ว่าท้องเวลาเดิน

จากโปรแกรมที่จัดให้กับผู้สูงอายุในชุมชน ศาลาฯ สะท้อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมสุขภาพให้ผู้สูงอายุ

อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จในด้านการเพิ่มศักยภาพทางด้านร่างกาย ในเบื้องต้นเพิ่มกำลังของกล้ามเนื้อในระยะเวลาอันสั้น แต่ในด้านความยั่งยืนของโปรแกรมกลับพบว่าประสบผลสำเร็จได้รับความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เนื่องมาจากโปรแกรมให้ความสนุกสนานสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างสมาชิกผู้สูงอายุ และการดำเนินของชุมชนได้รับการยอมรับจากสมาชิก เพราะสมาชิกเป็นผู้บริหารโครงการเอง ผู้ศึกษาเป็นแต่เพียงอำนวยความสะดวก จัดอุปกรณ์ ให้คำปรึกษาและประเมินผล แต่ในเบื้องต้นการเข้าสู่ช้อมูล สารสนเทศ โดยใช้โปรแกรมจากคอมพิวเตอร์ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้กลับพบว่าไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้สูงอายุไทยยังน้อย การใช้เทคโนโลยีทางด้านสารสนเทศโดยวิธีสำหรับผู้สูงอายุไทยยังไม่เหมาะสมกับลักษณะผู้สูงอายุไทยในปัจจุบัน

การสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพจะเกิดอย่างต่อเนื่องถ้าได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ การศึกษาการใช้ช้อมูลประกอบการปรับวิถีการดำเนินชีวิตและการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสุขภาวะ ตลอดจนการร่วมมือกันขององค์กร โดยนายก อบต. นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง เป็นผู้นำจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ สนับสนุนงบประมาณการส่งเสริมสุขภาพ ประธานชุมชนผู้สูงอายุเป็นผู้ประสานงานกลุ่มเครือข่ายผู้ดูแลผู้สูงอายุ และอบต. ขณะนี้เริ่มดำเนินการจัดทำช้อมูลผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรม 100*